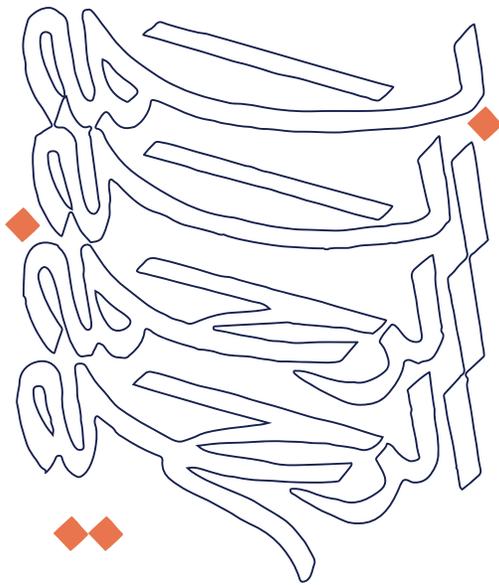

نظم آینده

گزارش رصدی تحولات کشور روسیه شماره ۲۵

عنوان: نظم آینده

زیرعنوان: گزارش رصدی تحولات کشور روسیه شماره ۲۵

تاریخ انتشار: هفته سوم آبان ماه

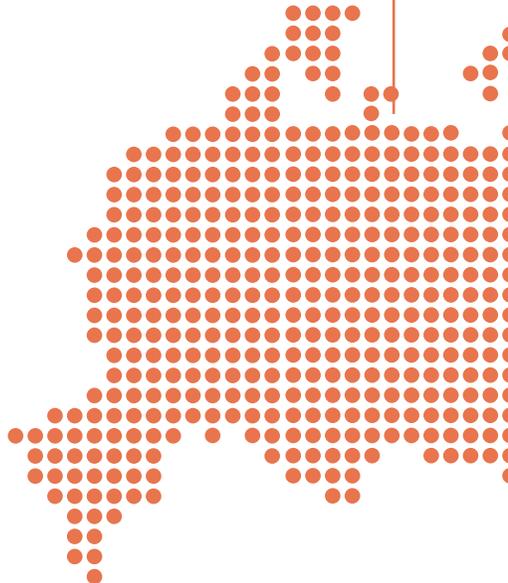
تهیه شده در: مرکز تحلیل راهبردی و بین‌الملل شبکه کانون‌های
تفکر ایران (ایتان)

نشانی ایتان: تهران، خیابان جلال
آل احمد، روبروی بیمارستان
شریعتی، جنب دانشگاه اقتصاد،
شبکه کانون‌های تفکر ایران

آدرس سایت: itan.ir

شماره ارتباطی: ۰۲۱-۸۸۰۱۹۵۵۰

۶	خلاصه هفته
۱۰	اقدامات تحریمی
۱۲	تحریم
۱۲	موافقت گروه هفت و استرالیا با تعیین قیمت ثابت برای منابع نفت روسیه
۱۴	سیاسی
۱۴	واکنش روسیه به پیام مرموز نخست وزیر انگلیس به آمریکا
۱۵	آمادگی ایران برای ارسال تسلیحات اضافی به روسیه از جمله موشک‌های بالستیک
۱۶	کمک نظامی کره شمالی به روسیه
۱۶	افزایش دو برابری سربازان ناتو در مرز روسیه
۱۷	آماده‌باش نظامی نروژ تنش‌زا است
۱۷	تلاش سازمان همکاری شانگهای برای ایجاد سیستم پرداخت بانکی بومی
۱۸	وتوی آمریکا و انگلستان و فرانسه برای تحقیقات در اوکراین
۱۹	ذخایر کافی اوکراین برای عبور بی‌دردسر از زمستان
۱۹	چراغ مثبت و اشنگتنن به کی‌یف برای مذاکرات مشروط با مسکو
۲۰	مذاکره اوکراین با جانشین پوتین
۲۰	دریافت اولین محموله سیستم‌های دفاع هوایی NASAMS توسط اوکراین
۲۱	رکورد شکنی محموله‌های نفت خام روسیه
۲۲	نظامی
۲۲	ارزیابی میدان جنگ - ۸ نوامبر ۲۰۲۲

۲۶ اقدامات روسیه

۲۶ بازگشت روسیه به توافق غلات

۲۷ روسیه، بزرگ‌ترین تامین‌کننده نفت هند

۲۸ پرتاب ماهواره نظامی به فضا توسط روسیه

۲۹ همکاری ایران و روسیه

۲۹ پیشنهاد تهران برای استفاده روسیه از بنادر شمالی ایران

۳۰ احتمال قرارداد گازپیروم با شرکت ملی نفت ایران

۳۰ جزئیات ۱۰ محور سند همکاری امضا شده بین ایران و روسیه

۳۲ تحلیل دیگران

۳۳ چگونه روسیه هزینه جنگ را پرداخت می‌کند

خلاصه هفته

پس از اعلام استقلال دو جمهوری مستقل دونتسک و لوهانسک در شرق اوکراین، به رسمیت شناختن آن‌ها توسط مسکو و در ادامه تهاجم نظامی روسیه به اوکراین در بامداد ۵ اسفند ۱۴۰۰، جنگ رسانه‌ای سختی علیه روسیه آغاز و تحریم‌هایی بر ضد این کشور در سطوح مختلف به رهبری آمریکا وضع شد. ولادیمیر پوتین، رئیس جمهور روسیه هدف از آغاز حمله نظامی را حمایت از مردمی خواند که به مدت هشت سال توسط رژیم کی‌یف در معرض نسل‌کشی قرار گرفته‌اند. اکنون باگذشت بیش از هشت ماه از این درگیری، در مجموع افزون بر ۱۲ هزار تحریم علیه روسیه وضع شده اوکراین تجهیز شده به تسلیحات غربی در پی بازپس‌گیری مناطق تحت اشغال روسیه است، ضمن آن‌که روسیه نیز با برگزاری همه‌پرسی در اراضی تحت اشغال خود، چهار منطقه از جنوب و شرق اوکراین را به خاک خود الحاق کرد. در شرایط فعلی در حدود ۱۷ درصد از خاک اوکراین به روسیه ضمیمه شده و حدود ۲۵ درصد از مراتع قابل کشت اوکراین نیز در اختیار روسیه قرار گرفته است.

مهم‌ترین اتفاق هفته گذشته را می‌توان توافق استرالیا، گروه هفت و به تبع آن اتحادیه اروپا بر سر خرید نفت روسیه و تعیین سقف قیمت آن دانست. این سیاست بناست از ۵ دسامبر ۲۰۲۲ برای نفت و از ۵ فوریه ۲۰۲۳ برای فرآورده‌های نفتی آغاز شود. براساس تخمین کشورهای گروه هفت، میزان ۹۵ درصد از ناوگان نفتکش‌های جهانی تحت پوشش بیمه‌های کشتیرانی در کشورهای G7، یعنی کانادا، فرانسه، آلمان، ایتالیا، ژاپن، انگلستان و آمریکا و سایر کشورهای اروپایی هستند. اکثر این شرکت‌ها نیز انگلستانی هستند و عدم ارائه خدمات بیمه‌ای می‌تواند تجارت نفت روسیه را با مشکل روبرو کند. از طرف دیگر تعداد نفتکش‌های روسیه نیز برای جابجایی نفت این کشور کافی نیستند. سیاست سقف قیمت از یک سو مشوقی برای کشورهای خریدار نفت از روسیه است و از سوی دیگر تلاشی برای

زنده نگه داشتن شرکت‌های بیمه و کشتی‌رانی اروپا و کاهش قیمت انرژی است. براساس این سیاست از ۵ دسامبر ۲۰۲۲ ارائه خدمات بیمه و بیمه اتکایی، خدمات مالی و مبادله‌ای، خدمات حمل‌ونقل و تبادل کشتی به کشتی توسط شرکت‌های عضو ائتلاف تحریم، از جمله آمریکا، انگلستان و اتحادیه اروپا برای صادرات نفت روسیه به کشورهای ثالث در صورتی که کشورهای خریدار، نفت را به قیمتی کمتر از قیمت تعیین شده توسط ائتلاف تحریم خریداری کنند مجاز خواهد بود. ظاهراً بناست زمانی که برای اولین بار نفت روسیه در خشکی به خریدار فروخته می‌شود، مشمول سقف قیمت قرار گیرد.

با توجه به مسائل فوق، خرید نفت روسیه در ماه اخیر شدت گرفته است و بر اساس آمار محموله‌های نفت خام روسیه در هفته گذشته به بالاترین میزان فروش خود در پنج ماه گذشته رسید. همچنین هند نیز با افزایش واردات نفت روسیه به بیش از یک میلیون بشکه نفت در روز [مجموع نفت خام و نفت کوره]، ۲۲ درصد از کل واردات نفت خام خود را به روسیه اختصاص داده است.

از جمله رخداد‌های مهم این هفته در رابطه با بحث انرژی، ادعای روسیه مبنی بر هک گوشی آیفون «لیز تراس»، نخست وزیر سابق انگلستان بود که یک پایگاه خبری دفاعی و امنیت ملی وابسته به آمریکا نیز صحت آن را تایید کرده است. در بین اطلاعات درز شده، پیام کوتاه نخست وزیر وقت انگلستان به آنتونی بلینکن، وزیر امور خارجه آمریکا با عبارت "تمام شد"، آن هم بلافاصله پس از انفجار خطوط انتقال گاز نورداستریم، موجب تقویت اتهامات روسیه به انگلستان و آمریکا در این حادثه شد. پیش‌تر روسیه مدعی شده بود که انفجار مذکور توسط پرسنل نیروی دریایی انگلستان و با هماهنگی آمریکا صورت گرفته است.

در زمینه غلات و مواد اساسی نیز بازگشت روسیه به قرارداد غلات با وساطت ترکیه نیز از دیگر اتفاقات مهم هفته گذشته بوده است. روسیه روز شنبه ۲۹ اکتبر پس از متهم کردن اوکراین به حمله پهپادی به کشتی‌های این کشور، توافق غلات را به حالت تعلیق در آورده بود. ضمن آن که موعد تمدید این توافق ۱۹ نوامبر است و این احتمال

وجود دارد که مسکو به دلیل محدودیت‌های صادرات محصولات کشاورزی روسیه و Rosselkhozbank که اپراتور اصلی معاملات در بخش کشاورزی این کشور است، از تمدید قرارداد مذکور سر باز زند.

در میدان نبرد اما شرایط ظاهرا به سود اوکراین است. گزارشات حاکی از آرایش نظامی نیروهای اوکراینی در غرب رودخانه دنیپرو است که نشان از احتمال عملیات این کشور برای بازپس‌گیری شهر خرسون دارد. ضمن آن که اخبار واصله نیز از عقب‌نشینی نیروهای روس در این نواحی روایت می‌کنند. این در شرایطی است که در ماه گذشته، استان خرسون به روسیه الحاق شد و روسیه، اوکراین را به استفاده از بمب هسته‌ای در صورت حمله به خاک خود تهدید کرده است.

از سوی دیگر مقامات اوکراین که در دو ماه گذشته پیش‌روی‌های چشمگیری در میدان داشته‌اند، بیش از پیش مدعی بازپس‌گیری مناطق تحت اشغال روسیه و همچنین شبه جزیره کریمه که در سال ۲۰۱۴ به روسیه الحاق شد، هستند. همچنین در تازه‌ترین اظهارات خود، با دریافت چراغ سبز از آمریکا برای توافق با روسیه، اولین شرط آغاز مذاکرات را، مذاکره با جانشین پوتین عنوان کرده‌اند.

۲ نوامبر ۲۰۲۲ (۱۱ آبان ۱۴۰۱)

انسداد دارایی ۴ فرد روس و ارائه معافیت به شرکت Truphone توسط انگلستان. اتروفون می‌تواند به ارائه خدمات مخابراتی تحت ترتیبات موجود ادامه دهد و هرگونه پرداختی را که به موجب تعهدات قراردادی ناشی از آن باشد انجام دهد. موسسات مربوطه می‌توانند پرداخت‌ها را مطابق با موارد زیر انجام دهند:

- انجام هرگونه فعالیت لازم برای خاتمه هرگونه قرارداد یا تعهدات خدمات مخابراتی؛
  - پرداخت حقوق و مستمری کارکنان انگلستان
  - دریافت و پرداخت هزینه‌های عملکرد کسب و کار (مانند آب و برق و مالیات)؛
  - ارائه خدمات مخابراتی برای اشخاص ثالث.
- ترفون یک شبکه تلفن همراه جهانی است که خدمات خود را در سطح بین‌المللی اجرا می‌کند.

۳ نوامبر ۲۰۲۲ (۱۲ آبان ۱۴۰۱)

اصلاح برخی از محدودیت‌های تجاری شامل حمل‌ونقل دریایی نفت و فرآورده‌های نفتی توسط انگلستان. ب‌ممنوعیت دریافت و عرضه مستقیم یا غیرمستقیم نفت (از ۵ دسامبر ۲۰۲۲) و فرآورده‌های نفتی (از ۵ فوریه ۲۰۲۳) که منشأ روسی دارند. همچنین به OFSI این اختیار را می‌دهد که مجازات‌های پولی را برای شخصی که از تحریم‌های تجاری مربوط به حمل‌ونقل دریایی نفت و فرآورده‌های نفتی خاص پیروی نمی‌کند، اعمال کند. میزان جریمه نمی‌تواند از حداکثر مجاز بیشتر باشد (بیشتر از یک میلیون پوند یا ۵۰٪ ارزش تخمینی نقض در مواردی که امکان برآورد ارزش نقض ممنوعیت وجود دارد).

۳ نوامبر ۲۰۲۲ (۱۳ آبان ۱۴۰۱)

صدور مجوز عمومی برای انجام معاملات کالاهای کشاورزی توسط انگلستان. کالاهای کشاورزی به معنای غذا، کود، بذر، خوراک و مواد تولید مثلی (مانند حیوانات زنده، تخم‌های بارور شده، جنین و اسپرم) برای تولید غذای حیوانات است. بر این اساس معامله و دریافت وجوه و منابع اقتصادی از هر شخص، از جمله اشخاص تعیین‌شده، در ارتباط با صادرات، فروش، تولید و حمل‌ونقل کالاهای کشاورزی و خدمات بیمه با شرط داشتن مجوز بلامانع است.

SANCTIONS

تحریم

موافقت گروه هفت و استرالیا با تعیین قیمت ثابت برای منابع نفت روسیه

به گفته منابع آگاه، «پوتین می‌تواند از سیستم قیمت شناور سود ببرد؛ زیرا در صورت افزایش قیمت نفت برنت به دلیل کاهش عرضه نفت روسیه، قیمت نفت روسیه نیز افزایش می‌یابد. ائتلاف توافق کرده است که سقف قیمت، یک قیمت ثابت باشد تا به جای تخفیف در شاخص، به طور منظم بتوان آن را بررسی نمود. این امر ثبات بازار را افزایش می‌دهد و انطباق را ساده می‌کند. اما نقطه ضعف سیستم با قیمت ثابت توافق شده این است که نیاز به جلسات بیشتر ائتلاف و بوروکراسی برای بررسی منظم آن دارد.

سقف قیمت ثابت این امکان را به بیمه‌گران می‌دهد که با اطمینان بیشتری قراردادهای لغو کنند و قراردادهای جدیدی را بدون ترس از تعدیل قیمت توسط کشورهای خریدار نفت روسیه که می‌تواند به طور بالقوه بیمه‌گران را در معرض

تحریم قرار دهد، آغاز کنند». اکنون هیچ اظهارنظری از سوی خزانه‌داری یا سفارت‌های اعضای ائتلاف، که شامل کشورهای ثروتمند G7، اتحادیه اروپا و استرالیا می‌شود، در دسترس نیست. اما به نقل از «وال استریت ژورنال»، آمریکا و متحدانش در مورد جزئیات بیشتر فروش نفت روسیه با سقف قیمت، به توافق رسیده‌اند و بناست زمانی که برای اولین بار نفت روسیه در خشکی به خریدار فروخته می‌شود مشمول سقف قیمت قرار گیرد.

واکنش روسیه به پیام مرموز نخست وزیر انگلیس به آمریکا

با اعلام هک گوشی آیفون «لیز تراس»، نخست وزیر سابق انگلستان، «ماریا زاخارووا»، سخنگوی وزارت خارجه روسیه روز سه شنبه ۱ نوامبر خواستار توضیح دولت انگلیس درباره پیام ارسالی نخست وزیر سابق این کشور به وزیر خارجه آمریکا در زمان انفجار خطوط لوله نورداستریم شد. وی در کانال تلگرامی خود نوشت که «صادقانه بگویم، برای من مهم نیست که چه کسی و چگونه این اطلاعات را دریافت کرده است. من علاقه مند به پاسخ لندن به این سوال هستم که آیا لیز تراس نخست وزیر انگلستان بلافاصله پس از انفجار خط لوله گاز نورداستریم پیامی به آنتونی بلینکن وزیر امور خارجه آمریکا با عبارت "تمام شد" ارسال کرده بود؟»

پس سلسله انفجارهای خطوط لوله نورداستریم ۱ و ۲ در ۲۶ سپتامبر دسترسی اروپا

به ۱۱۰ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی روسیه از بین رفت. پس از یک بررسی جامع و یک ماهه، ارتش روسیه به این نتیجه رسید که نیروی دریایی سلطنتی پشت این خرابکاری بوده است.

روز دوشنبه ۳۱ اکتبر نیز یک پایگاه خبری دفاعی و امنیت ملی وابسته به آمریکا گزارش داد که در میان اطلاعاتی که مظنون به درز از «تلفن همراه هک شده» لیز تراس است، پیام متنی ذکر شده بین رهبر سابق انگلستان و دیپلمات ارشد آمریکایی نیز قرار داشته است.

آمادگی ایران برای ارسال تسلیحات اضافی به روسیه از جمله موشک‌های

بالستیک

مقامات یک کشور غربی که برنامه تسلیحاتی ایران را از نزدیک رصد می‌کنند به CNN گفتند که ایران در حال آماده شدن برای ارسال تقریباً هزار سلاح اضافی از جمله موشک‌های بالستیک کوتاه برد سطح به سطح و هواپیماهای بدون سرنشین بیشتر برای روسیه برای استفاده در جنگ خود علیه اوکراین است. این محموله از نزدیک تحت نظارت است زیرا این اولین نمونه از ارسال موشک‌های هدایت‌شونده دقیق توسط ایران به روسیه است که می‌تواند به کرم‌لین در میدان نبرد رونق چشمگیری بدهد.

مقامات گفتند که آخرین محموله تسلیحات ایران به روسیه شامل حدود ۴۵۰ هواپیمای بدون سرنشین بوده است که روس‌ها قبلاً از آن‌ها در اوکراین استفاده کرده‌اند و اثرات مرگباری داشته است. مقامات اوکراینی هفته گذشته گفتند که بیش از ۳۰۰ پهباد ایرانی را سرنگون کرده‌اند.

کمک نظامی کره شمالی به روسیه

جان کربی، سخنگوی شورای امنیت ملی کاخ سفید روز چهارشنبه ۲ نوامبر گفت که آمریکا «مدتی است نشانه‌هایی مبنی بر درخواست روسیه از کره شمالی برای دریافت گلوله‌های توپخانه داشته است. اکنون دولت اطلاعاتی در اختیار دارد که ارسال محموله‌ها آغاز شده‌اند. این محموله‌ها، اگرچه قابل توجه است، اما انتظار نمی‌رود مسیر تلاش اوکراین برای دفاع از خاک خود در برابر تهاجم روسیه را تغییر دهد. ما همچنان در حال نظارت بر این موضوع هستیم تا مشخص کنیم آیا محموله‌ها واقعاً دریافت شده‌اند یا خیر.

کره شمالی به طور مخفیانه تعداد قابل توجهی گلوله‌های توپخانه را از طریق مسیرهای غیرمستقیم که شامل محموله‌هایی از طریق کشورهای ثالث در خاورمیانه و شمال آفریقا می‌شود، به روسیه برای جنگ با اوکراین می‌رساند.

ملاحظه: مطابق گزارش‌ها، تعداد بسیاری از محموله‌های ارسالی برای اوکراین در بازار سیاه به فروش رسیده‌اند. با توجه به هم‌جواری روسیه و کره شمالی و وجود خط آهن برای تبادلات میان یکدیگر، اگر این مسئله، یعنی دریافت سلاح توسط روسیه آن هم از طریق «اروپا» و «جنوب غرب آسیا» صحت داشته باشد، این احتمال وجود دارد که تسلیحات خریداری شده توسط روسیه، دارای مبدا غربی باشند.

افزایش دو برابری سربازان ناتو در مرز روسیه

سرگئی شوئیگو، وزیر دفاع روسیه روز چهارشنبه ۲ نوامبر در جریان نشست مشترک وزیران با مقامات نظامی بلاروس گفت که «تعداد نیروهای ناتو مستقر در نزدیکی مرزهای غربی روسیه از فوریه تاکنون دو و نیم برابر افزایش یافته و به بیش از ۳۰ هزار نفر رسیده است و ممکن است در آینده نزدیک بیشتر هم شود.

بلوک نظامی به رهبری آمریکا دارای واحدهای تقویت شده در اروپای مرکزی و شرقی و همچنین در کشورهای بالکان و بالتیک است. این تمرکز نیرو تهدیدی بزرگ است و دفاع از هر دو کشور اولویت اصلی دولت اتحادیه فدراسیون روسیه و بلاروس است».

آماده‌باش نظامی نروژ تنش‌زا است

ماریا زاخارووا، سخنگوی وزارت امور خارجه روسیه روز چهارشنبه ۲ نوامبر در یک نشست خبری اعلام کرد که «روسیه تمرینات نظامی نروژ در نزدیکی مرزهای خود را راهی برای تشدید تنش‌ها در منطقه می‌داند. در واقع پایگاه‌های نظامی خارجی در نروژ به صورت دائمی فعال شدند. زیرساخت‌های مربوطه مدرن شده است، تجهیزات مدرن خریداری می‌شود و اسلو اکنون در میان فعال‌ترین حامیان دخالت ناتو در قطب شمال است. تحولات نزدیک مرزهای روسیه به عنوان پیگیری عمده برای ایجاد یک مسیر مخرب به سمت تشدید تنش‌ها در منطقه یورو- قطب شمال و تخریب نهایی روابط روسیه و نروژ است».

تلاش سازمان همکاری شانگهای برای ایجاد سیستم پرداخت بانکی بومی

میخائیل میشوستین، نخست وزیر روسیه در اجلاس سران دولت‌های سازمان همکاری شانگهای (SCO) از اعضای این نهاد دعوت کرد تا سیستم تبادل الکترونیکی اطلاعات مالی و پرداخت‌های بانکی خود را ایجاد کنند. تحلیلگران معتقدند که این سیستم گام دیگری به سوی دور شدن از تسویه حساب‌ها به دلار و یورو خواهد بود. برای روسیه و چین، ارزهای غربی به دلیل توانایی تنظیم‌کننده‌های اروپایی و آمریکایی در نظارت، و مسدود کردن تراکنش‌ها، به طور فزاینده‌ای مخرب هستند.

ولادیمیر ساگالاف، تحلیلگر مالی در گروه شرکت‌های CMS بیان داشت که «اجرای چنین پروژه‌های با کشورهای سازمان همکاری شانگهای می‌تواند جایگزین بسیار خوبی برای سوئیفت باشد. با این حال، برای تبدیل شدن به یک جایگزین جذاب برای کشورهای سازمان همکاری شانگهای، این سیستم همچنان نیاز به حذف محدودیت‌های فنی دارد».

اگر ابزار مالی خاصی مبتنی بر سید چند ارزی حداقل در چند سال دیگر شروع به کار کند، این امر تأثیر مثبت قابل توجهی بر عادی‌سازی تجارت بین کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای خواهد داشت.

وتوی آمریکا و انگلستان و فرانسه برای تحقیقات در اوکراین

شورای امنیت سازمان ملل متحد روز چهارشنبه ۲ نوامبر پیش‌نویس قطع‌نامه روسیه را که پیشنهاد تشکیل کمیسیون این کشور برای تحقیق در مورد فعالیت آزمایشگاه‌های بیولوژیکی آمریکا در اوکراین را پیشنهاد داده بود، رد کرد. روسیه و چین به این سند رای دادند، ولی انگلیس، آمریکا و فرانسه به آن رای منفی دادند. در حالی که سایر اعضای شورای امنیت از جمله آلبانی، گابن، غنا، هند، ایرلند، کنیا، مکزیک، نروژ و امارات از رای دادن خودداری کردند.

در این سند پیشنهاد شده بود که شورای امنیت سازمان ملل تصمیم بگیرد کمیسیونی متشکل از همه اعضای آن «برای بررسی ادعاها علیه آمریکا و اوکراین مندرج در شکایت فدراسیون روسیه در مورد رعایت تعهدات مندرج در کنوانسیون در زمینه فعالیت‌های آزمایشگاه‌های بیولوژیکی در خاک اوکراین» تشکیل دهد. همچنین تا ۳۰ نوامبر ۲۰۲۲ گزارشی در مورد این موضوع به همراه توصیه به شورا ارائه کند و در نهمین کنفرانس بازنگری آن که از تاریخ ۲۸ نوامبر تا ۱۶ دسامبر ۲۰۲۲ در ژنو برگزار می‌شود، کشورهای عضو کنوانسیون را از نتایج تحقیقات مطلع کند.

ذخایر کافی اوکراین برای عبور بی دردسر از زمستان

در حالی که حملات روسیه عمدتاً زیرساخت‌های انرژی اوکراین را هدف قرار می‌دهد، دنیس شمیخال، نخست‌وزیر اوکراین، روز جمعه ۴ نوامبر اعلام کرد که «اوکراین ذخایر کافی گاز برای زمستان امسال دارد و واردات طبق برنامه‌ریزی انجام شده پیش می‌رود. اوکراین اکنون ۱۴/۵ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی در ذخایر زیرزمینی خود دارد و با در نظر گرفتن واردات برنامه‌ریزی شده، این مقدار برای رسیدن به فصل‌های گرم کافی است.»

اوکراین با زمستان پرخطری روبرو است؛ چراکه روسیه موشک‌ها و مهمات خود را به زیرساخت‌های برق، آب و گرمایش اوکراین شلیک می‌کند. زمستان‌های اوکراین معمولاً بسیار سرد است و دمای هوا اغلب به زیر صفر می‌رسد.

چراغ مثبت و اشنگتن به کی‌یف برای مذاکرات مشروط با مسکو

به گفته افراد مطلع، دولت بایدن به طور خصوصی رهبران اوکراین را تشویق می‌کند که برای مذاکره با روسیه آماده باشند؛ اما با این شرط که پوتین از قدرت برکنار شود.

این افراد گفتند که درخواست مقامات آمریکایی با هدف کشاندن اوکراین به میز مذاکره نیست. بلکه، آن‌ها این امر را تلاشی حساب شده برای حصول اطمینان از حمایت دولت آمریکا از کی‌یف نامیدند.

این بحث‌ها نشان می‌دهد که موضع دولت بایدن در قبال اوکراین چقدر پیچیده شده است، زیرا مقامات آمریکایی علناً قول می‌دهند «تا زمانی که طول بکشد» با مبالغه‌گفت از کی‌یف حمایت کنند، در حالی که امیدوارند برای حل مناقشه‌ای که طی هشت ماه گذشته خسارت‌های مالی بر اقتصاد جهانی وارد کرده و ترس از جنگ هسته‌ای را برانگیخته است، راه‌حلی پیدا کنند.

مذاکره اوکراین با جانشین پوتین

میخائیلو پودولیاک یکی از مشاوران ارشد رئیس جمهور اوکراین روز دوشنبه ۷ نوامبر در توئیتر خود نوشت که «اوکراین هرگز از مذاکره امتناع نکرده است. موضع مذاکره ما معلوم و باز است. اما روسیه باید ابتدا نیروهای خود را از اوکراین خارج کند. آیا پوتین آماده است؟ بدیهی است که نه. بنابراین، ما به دنبال ارزیابی سازنده هستیم و با رهبر بعدی (روسیه) صحبت خواهیم کرد».

این اظهارات به دنبال گزارش روز شنبه واشنگتن پست است که نوشته بود «دولت بایدن به طور خصوصی رهبران اوکراین را تشویق می کند که به مذاکره با مسکو تمایل نشان دهند».

دریافت اولین محموله سیستم‌های دفاع هوایی NASAMS توسط

اوکراین

الکسی رزنیکوف، وزیر دفاع اوکراین روز دوشنبه ۷ نوامبر گفت که «اوکراین اولین محموله سامانه‌های دفاع هوایی NASAMS را دریافت کرده است که به طور قابل توجهی نیروهای مسلح این کشور را تقویت و آسمان ما را ایمن تر می کند. با تشکر از نروژ، اسپانیا و آمریکا برای ارسال محموله‌ها».

جان کری، سخنگوی شورای امنیت ملی کاخ سفید، ماه گذشته گفته بود که «آمریکا در حال تسریع ارسال سامانه‌های پیچیده NASAMS به اوکراین پس از رگبار موشکی ویرانگر از سوی روسیه است».

رکوردشکنی محموله‌های نفت خام روسیه

Bloomberg

محموله‌های نفت خام روسیه در هفته گذشته به بالاترین میزان فروش خود در پنج ماه گذشته رسید، زیرا کشتی‌هایی که بنادر بالتیک و قطب شمال را ترک می‌کنند تا قبل از شروع تحریم‌های اتحادیه اروپا به مقاصد کلیدی خواهند رسید. محموله‌های حمل شده از روسیه به $\frac{3}{6}$ میلیون بشکه در روز افزایش یافت که بالاترین میزان از اوایل ژوئن بود، در حالی که میانگین چهار هفته‌ای نوسانات نیز افزایش یافت و به بیشترین میزان از آگوست رسید.

انگلستان از اتحادیه اروپا در اعمال ممنوعیت برای شرکت‌هایش از ارائه بیمه و سایر خدمات به کشتی‌های حامل نفت خام روسیه پیروی کرده است، مگر اینکه محموله با قیمتی کمتر از سقف تعیین شده توسط ائتلاف کشورهای G-7 و استرالیا خریداری شود. این اقدام مانند ممنوعیت اتحادیه اروپا از ۵ دسامبر اجرایی خواهد شد.

ارزیابی میدان جنگ - ۸ نوامبر ۲۰۲۲

گزاره‌های کلیدی:

- منابع ایرانی - بدون تایید روسیه - اعلام کردند که نیکلای پاتروشف، دبیر شورای امنیت ملی روسیه در ۸ نوامبر وارد تهران شد تا احتمالاً درباره فروش احتمالی موشک‌های بالستیک ایران به روسیه گفتگو کند. ایران احتمالاً ورود پاتروشف را برای برجسته کردن همکاری‌های عمیق بین مسکو و تهران برای مخاطبان بین‌المللی و همچنین به طور ضمنی تاکید بر اینکه یک مقام بلندپایه روسی برای کمک به اوکراین به ایران مراجعه کرده است، اعلام کرد.
- نیروهای گروه واگنر به عراق در مورد دستاوردهای ارضی ادعایی خود در دونباس ادامه می‌دهند تا خود را از نیروهای نیابتی و متعارف روسیه متمایز کنند.

- نیروهای اوکراینی احتمالاً در شمال غربی سواتوف در استان لوهانسک به دستاوردهای جزئی دست یافته‌اند و منابع روسی ادعا کردند که نیروهای اوکراینی عملیات تهاجمی را به سمت کرمینا تشدید کرده‌اند.
- نیروهای روسیه به عملیات تهاجمی خود در در غرب استان دونتسک و نواحی باخموت آودیوکا ادامه می‌دهند.
- مقامات اوکراینی تلاش می‌کنند تا با فعالیت‌های مستمر مقامات روسیه برای «تقویت کنترل نیروگاه هسته‌ای زاپروژیا (ZNPP)» مقابله کنند.
- بار مالی تلاش‌های نامتناسب تولید نیروی روسیه عمدتاً بر دوش دولت‌های منطقه‌ای است و واکنش‌های عمومی را در روسیه برانگیخته است.
- مسائل مالی و بوروکراتیک همچنان مانع تلاش‌های روسیه برای تکمیل واحدهایی است که از مناطق حساس خط مقدم دفاع می‌کردند، و به طور بالقوه تمامیت دفاعی روسیه در بخش‌های اشغالی اوکراین را تهدید می‌کند.
- مقامات اشغالگر روسیه در استان خرسون ممکن است با قطع ارتباطات در کرانه غربی رودخانه دنیپرو، ساکنان را مجبور به خروج از بخش غربی این استان کنند.

به نظر می‌رسد که نیروهای اوکراینی در ۸ نوامبر در شمال غربی سواتوف در استان لوهانسک به پیروزی‌های حاشیه‌ای دست یافتند. وزارت دفاع روسیه مدعی شد که هوانوردی ارتش روسیه (بالگردها) به یک گروهان اوکراینی در ۱۴ کیلومتری شمال غربی سواتوف حمله کردند که نشان می‌دهد اوکراینی‌ها حداقل تا آن نقطه پیشروی کرده‌اند. منابع روسی مدعی شدند که نیروهای اوکراینی در ۸ نوامبر عملیات ضد تهاجمی را هم در شمال غرب سواتوف و هم در جهت کرمینا تشدید کردند. چندین میل بلاگروسی نشان دادند که نیروهای اوکراینی پس از مدتی توقف و آرایش دوباره، حملات خود را به سمت کرمینا در استان لوهانسک از سرگرفتند و به کرمینا حمله کردند.

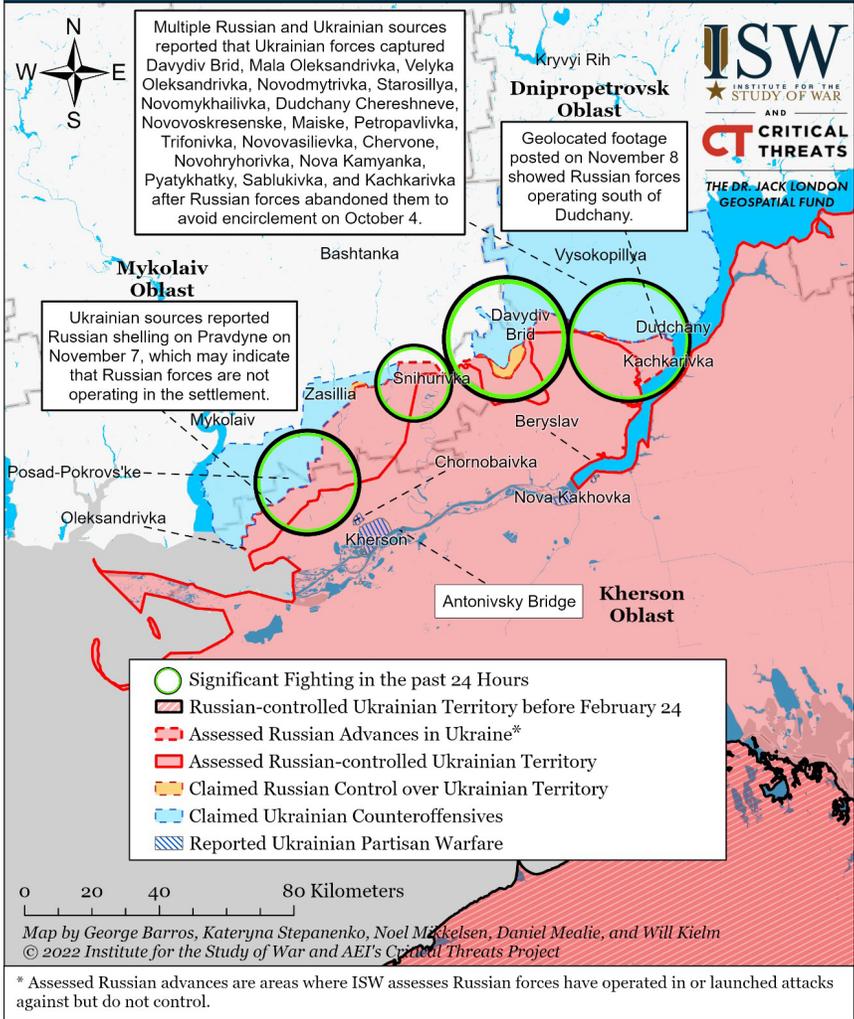
یک منبع روسی اشاره کرد که عناصر «ارتش ۲۰ تسلیحات ترکیبی روسیه» مسئولیت دفاع از منطقه کرمینا را بر عهده دارند و نیروهای روسی در حال انجام حملات متقابل در این منطقه برای پیچیده‌تر کردن تلاش اوکراین برای پیشروی به سمت کرمینا هستند. منابع روسی ادعا کردند که جنگنده‌های گروه واگنر خطوط دفاعی اوکراین را در بیلوهوریوکا شکستند، اما ISW تایید مستقلی مبنی بر ورود یا کنترل نیروهای روسی بر بیلوهوریوکا را مشاهده نکرده است.

نیروهای روسی در ۸ نوامبر به تدارکات دفاعی خود در استان خرسون ادامه دادند. فرماندهی عملیات جنوب اوکراین گزارش داد که نیروهای روسی در حال انجام دفاع فعال و تلاش برای حفظ مواضع اشغالی در سراسر استان خرسون هستند. یک میل بلاگ روسی بار دیگر تاکید کرد که نیروهای روسی مواضع خود را در استان خرسون حفظ می‌کنند و مدعی شد که هیچ نشانه‌ای وجود ندارد که نیروهای روسی قصد عقب‌نشینی داشته باشند. منابع روسی ادعا کردند که نیروهای اوکراینی در ۸ نوامبر حملات زمینی محدود و ناموفقی را در سرتاسر استان خرسون انجام دادند و عناصر نیروی هوای روسیه (VDV) به عملیات دفاعی خود در این مناطق ادامه می‌دهند.

نیروهای اوکراینی در روزهای ۷ و ۸ نوامبر به عملیات بازدارندگی خود علیه مناطق متمرکز روسیه در استان خرسون ادامه دادند. منابع نظامی اوکراینی تأیید کردند که حملات اوکراین باعث نابودی تجهیزات متمرکز روسیه و ذخایر سوخت قابل توجهی در منطقه خرسون و بریسلاو شده است. یک میل بلاگ روسی ادعا کرد که سربازان اوکراینی حمله موشکی به ۵ کیلومتری جنوب شهر خرسون انجام دادند. همچنین کاربران‌های اجتماعی تصاویری از فعال شدن پدافند هوایی روسیه بر فراز کالانچاک (۶۵ کیلومتری جنوب شرقی شهر خرسون) منتشر کردند.

Assessed Control of Terrain Around Kherson and Mykolaiv as of November 8, 2022, 3:00 PM ET

اقدامات روسیه

بازگشت روسیه به توافق غلات

پس از تعلیق توافق غلات از سوی روسیه در ۲۹ اکتبر، ترکیه به عنوان میانجی کلیدی وارد عمل شد و تلاش‌های دیپلماتیک خود را برای بازگشت مسکو به این توافق آغاز نمود. امروز ۲ نوامبر ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه گفت که «مسکو حق خروج از توافق غلات را برای خود محفوظ می‌داند و اگر وعده‌های داده شده توسط طرف‌های توافق شکسته شود، خروج روسیه حتماً اتفاق خواهد افتاد». وی پس از آن دستور بازگشت کامل روسیه به ابتکار عمل دریای سیاه را صادر کرد. کارشناسانی تردید دارند که رژیم کی‌یف از ضمانت‌های خود پیروی کند. علاوه بر این، آینده خود معامله نیز نامشخص است.

آندری سیزوف، رئیس Sovecon (یک آژانس اطلاعاتی روسی) بیان داشت که بازار غلات انتظار اخباری مبنی بر بازگشت روسیه به معامله را نداشت. اما صادرات روسیه

در هر صورت به رشد خود ادامه خواهد داد. علیرغم بازگشت روسیه، قرارداد در ۱۹ نوامبر منقضی می‌شود. طرفین در حال مذاکره برای تمدید آن بودند، اما ادعای اصلی روسیه هنوز بی‌پاسخ مانده است. مسکو مدعی است که «محدودیت‌های صادرات محصولات کشاورزی روسیه و Rosselkhozbank، اپراتور اصلی معاملات در بخش کشاورزی، هنوز برداشته نشده است».

روسیه، بزرگ‌ترین تامین‌کننده نفت هند

روزنامه اکونومیک تایمز روز چهارشنبه ۲ نوامبر نوشت «روسیه در ماه اکتبر در میان صادرکنندگان نفت به هند با پشت سر گذاشتن رهبران سنتی واردات نفت یعنی عربستان سعودی و عراق، در صدر قرار گرفت».

به گفته Vortexa [یک شرکت اطلاعاتی انرژی]، هند در ماه اکتبر روزانه حدود ۱۰۶ هزار بشکه نفت کوره و ۹۴۶ هزار بشکه نفت خام از روسیه وارد کرد که بالاترین میزان واردات از روسیه در یک ماه محسوب می‌شود. این کشور ۲۲ درصد از کل واردات نفت خام هند را به خود اختصاص داده است، بالاتر از عراق با ۲۰/۵ درصد و عربستان سعودی با ۱۶ درصد. حجم کل واردات نفت خام هند در ماه اکتبر ۵ درصد افزایش یافت، در حالی که واردات از روسیه ۸ درصد افزایش یافته است. اگرچه چین در ماه اکتبر با واردات بیش از ۱ میلیون بشکه در روز بزرگترین خریدار نفت روسیه بود [که از طریق دریا تحویل می‌شد]، اما هند برای اولین بار نسبت به اتحادیه اروپا نفت بیشتری (۳۴ درصد) از روسیه از طریق دریا دریافت کرد.

ملاحظه: این احتمال وجود دارد که به دلیل اعمال سقف قیمت برای نفت روسیه توسط اتحادیه اروپا و محدودیت‌های پیش‌رو جهت تحویل، واردات نفت روسیه به هند از ماه دسامبر کاهش یابد.

پرتاب ماهواره نظامی به فضا توسط روسیه

به نقل از وزارت دفاع روسیه، مسکو در روز چهارشنبه ۲ نوامبر یک موشک سایوز حامل یک ماهواره نظامی به فضا پرتاب کرده است. این راکت یک پرتابگر کلاس متوسط «سایوز-۲» است که از پایگاه فضایی پلستسک

پرتاب شد.

وزارت دفاع روسیه به دلایل امنیتی و نظامی به جزئیات بیشتری از این رویداد اشاره‌ای نکرده است.

همکاری ایران و روسیه

پیشنهاد تهران برای استفاده روسیه از بندار شمالی ایران

euro
news.

در جریان شانزدهمین نشست کمیسیون مشترک اقتصادی ایران و روسیه که از هشتم تا دهم آبان‌ماه به میزبانی روسیه برگزار شد، الکساندر نواک، معاون نخست‌وزیر روسیه بیان داشت که «حجم مبادلات تجاری ایران و روسیه در سال جاری میلادی به ۴ میلیارد دلار می‌رسد. این در حالی است که در سال ۲۰۲۲ تجارت دو کشور ۴۵ درصد نسبت به مدت مشابه سال ۲۰۲۱ افزایش یافت و به حدود ۲/۸ میلیارد دلار رسید.

در همین حال چشم‌انداز استفاده از ایران به‌عنوان یکی از مسیرهای ترانزیت به‌منظور صادرات محصولات کشاورزی به کشورهای ثالث را مدنظر داریم. در زمینه حمل‌ونقل ریلی، توافق کردیم تمامی تلاش خود را برای پروژه برقی‌سازی خط آهن گرمسار- اینچه‌برون تا سال ۲۰۲۳ به‌کار بگیریم. روسیه فرصت‌های

سرمایه‌گذاری در بنادر دریایی ایران (چابهار، انزلی، بندرعباس و امیرآباد) را مدنظر دارد و در ازای آن، طرف ایرانی پیشنهاد استفاده از بنادر خود به‌عنوان هاب‌هایی برای محموله‌های روسی را ارائه کرده است».

احتمال قرارداد گازپروم با شرکت ملی نفت ایران

الکساندر نوک معاون نخست وزیر روسیه در ۱ نوامبر اعلام کرد که «گازپروم به زودی در مورد پارامترهای فنی پروژه‌ها در ایران به توافق خواهد رسید و ممکن است تا پایان نوامبر قراردادهایی را در مورد این پروژه‌ها امضا کند. اکنون یک مطالعه عمیق در حال انجام است. به محض بستن قرارداد، سپرده‌ها مشخص و نامگذاری می‌شود».

تفاهم نامه همکاری راهبردی ۲۸ تیرماه در تهران بین گازپروم و شرکت ملی نفت ایران امضا شد. در این قرارداد توسعه میادین نفت و گاز در ایران، عملیات مبادله با گاز طبیعی و فرآورده‌های نفتی، پروژه‌های LNG با تناژ بزرگ و کوچک، ساخت خطوط لوله گاز و همچنین همکاری‌های علمی، فنی و فناوری، مورد بررسی قرار گرفت.

جزئیات ۱۰ محور سند همکاری امضا شده بین ایران و روسیه

در جریان سفر هفته گذشته جواد اوجی، وزیر نفت جمهوری اسلامی ایران به روسیه و برگزاری کمیسیون مشترک دو کشور، سند همکاری در ۱۰ محور زیر بین طرفین امضا شد که باعث جهش در حجم تجارت ایران و روسیه خواهد شد.

این محورها عبارتند از:

۱. برقراری همکاری بانکی گسترده برای ایجاد یک نظام پرداخت مناسب و

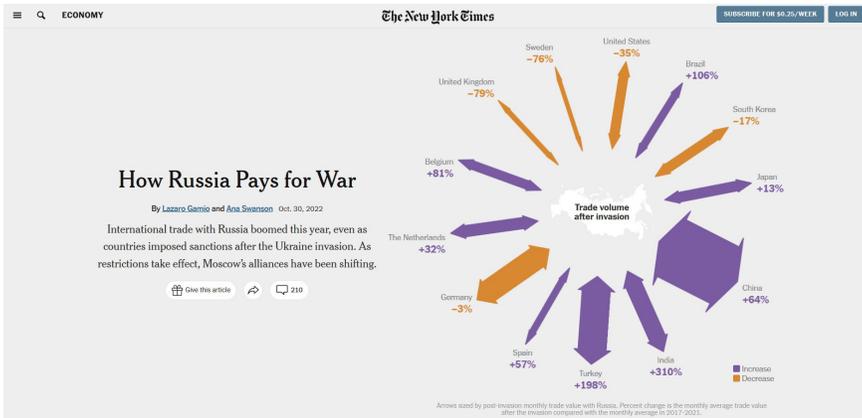

- قابل اتکا جهت تسهیل تجارت و سرمایه‌گذاری
۲. بهره‌برداری کامل ایران از وام دولتی ۵ میلیارد دلاری روسیه به ایران و مذاکره جهت افزایش این مقدار به دو برابر
  ۳. تجارت حامل‌های انرژی بویژه گاز، نفت خام و فرآورده‌های نفتی و توسعه بازارهای صادراتی گاز ایران با مشارکت طرف روس
  ۴. سرمایه‌گذاری طرف روس در بخش‌های مختلف صنعت نفت ایران خصوصاً توسعه زنجیره ارزش محصولات پتروشیمی و پالایش نفت ایران
  ۵. گذردهی بار از کریدور شمال - جنوب بویژه با تمرکز بر استفاده کامل از ظرفیت و زیرساخت‌های موجود و توسعه زیرساخت‌ها در ادامه
  ۶. انجام هماهنگی لازم بین دو کشور در زمینه استانداردهای شان در زمینه اقلام و محصولات مختلف صنعتی، کشاورزی و غیره
  ۷. تبادل محصولات کشاورزی شامل واردات غله از روسیه و صادرات محصولات کشاورزی گرمسیری به روسیه و استفاده از موقعیت ایران جهت تبدیل شدن به هاب ترانزیتی و سوآپ محصولات کشاورزی روسیه
  ۸. ایجاد صندوق مشترک برای سرمایه‌گذاری‌های منطقه‌ای و جهانی
  ۹. ایجاد اتحادیه مناطق آزاد ایران و روسیه و توسعه این همکاری‌ها به سایر کشورهای حاضر در کریدور شمال-جنوب
  ۱۰. توافق صندوق‌های ضمانت دو طرف برای صدور ضمانت‌نامه متقابل برای شرکت‌های هر طرف با هدف کاهش ریسک تجارت و سرمایه‌گذاری

تحليل دیگران

چگونه روسیه هزینه جنگ را پرداخت می کند

تجارت بین‌المللی با روسیه در سال جاری رونق گرفته است، حتی با وجود این که بسیاری از کشورها پس از حمله روسیه به اوکراین تحریم‌هایی را علیه این کشور اعمال کردند، اما با اعمال محدودیت‌ها، متحدان مسکو تغییر کرده‌اند.

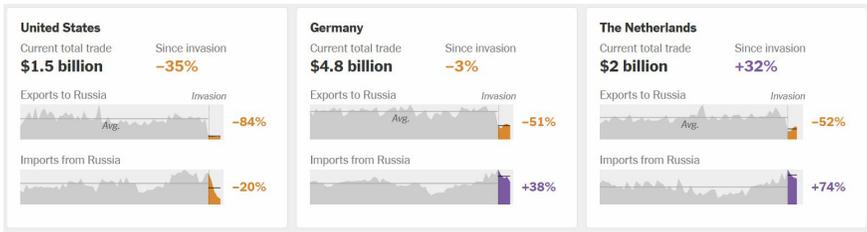
برخی از کشورها متعهد شدند که روابط اقتصادی خود را با روسیه قطع کنند و پس از حمله روسیه به اوکراین، تحریم‌هایی را اعمال کردند تا بدین منظور اقتصاد این کشور را فلج نمایند. اما روسیه به‌عنوان یکی از مهم‌ترین تولیدکنندگان نفت، گاز و مواد خام در جهان، شراکای تجاری راهبردی دارد و شکستن این پیوندها آسان نیست.

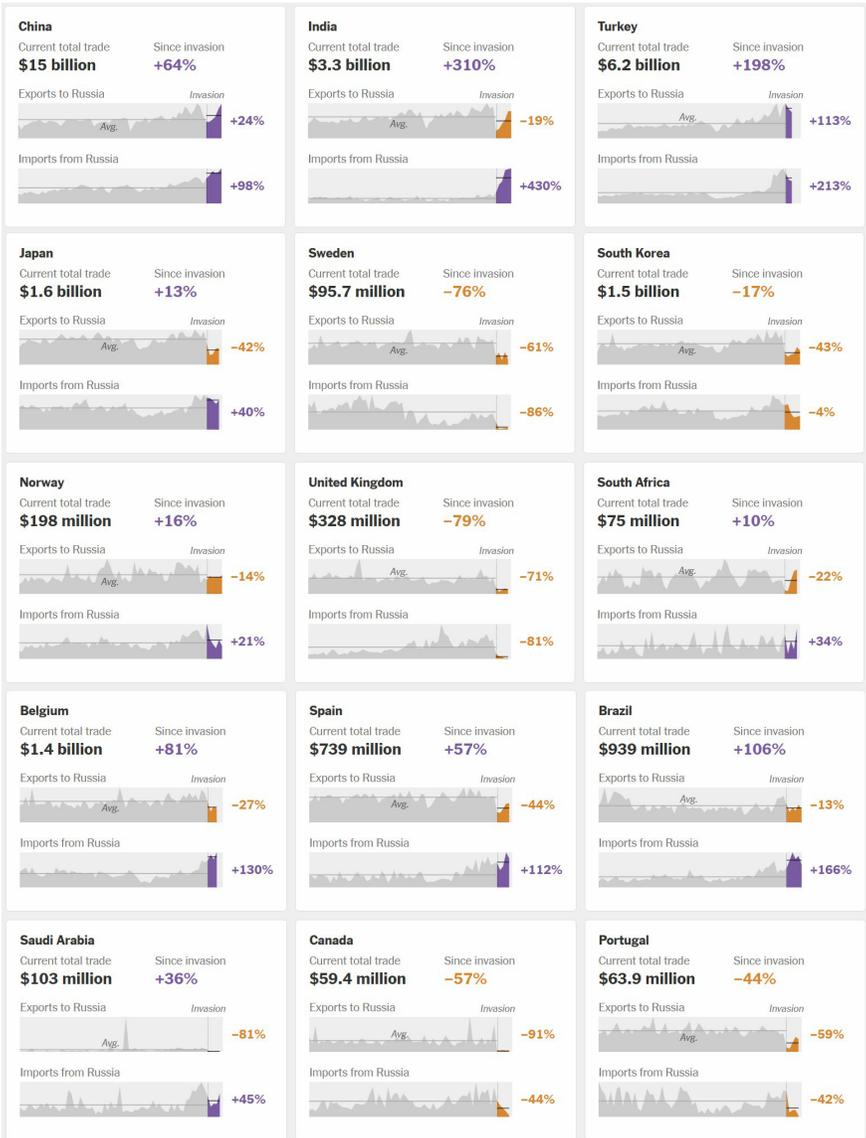
در سال ۲۰۲۰، روسیه ۲۲۰ میلیارد دلار محصولات از سایر نقاط جهان، از جمله خودرو و قطعات خودرو، دارو و رایانه وارد و به شدت از چین، آلمان، کره و دیگر کشورها خرید کرد. بر اساس تجزیه و تحلیل نیویورک تایمز از داده‌های تجاری، حجم واردات این کشور از آن زمان با اعمال تحریم‌ها و محدودیت‌های تجاری کاهش یافته است. اما چند کشور از جمله چین و هند و ترکیه روابط خود را با روسیه از زمان آغاز جنگ تعمیق بخشیده‌اند. بسیاری از کشورها زندگی بدون مواد خام روسی را بسیار دشوار دانسته‌اند. بیش از دو

سوم صادرات روسیه قبل از جنگ [از نظر میزان ارزش] نفت، گاز، فلزات و مواد معدنی کلیدی بود که به برق‌رسانی به خودروها، گرم کردن خانه‌ها و تامین کارخانه‌ها در سراسر جهان کمک می‌کرد.

این امر منجر به واقعیتی ناامیدکننده برای مقامات غربی شده است که امیدوار بودند با تنبیه اقتصاد روسیه، تلاش‌های جنگی روسیه را تضعیف کنند. تحلیل‌ها نشان می‌دهد که ارزش صادرات روسیه پس از حمله به اوکراین، حتی در بسیاری از کشورهایی که نقش فعالی در مخالفت با روسیه داشته‌اند، در واقع افزایش یافته است.

روابط روسیه با جهان به سرعت در حال تکامل است. برای ارزیابی تغییرات جهانی، تایمز سال‌ها داده‌های تجارت در سطح کشورها را که توسط رصدخانه پیچیده اقتصادی گردآوری شده بود، تجزیه و تحلیل کرد. از آنجایی که داده‌ها با تاخیر منتشر می‌شوند، تصویری که ارائه می‌دهد ذاتاً متعلق به امروز نیست. لذا ممکن است در ماه‌های آینده توانایی روسیه برای تجارت با سایر نقاط جهان با اعمال محدودیت‌های جدید توسط غرب کاهش یابد. اما داده‌ها نشان می‌دهد که روسیه تا چه حد عمیقاً با اقتصاد جهانی در هم تنیده است و به مسکو اجازه می‌دهد تا مبالغ قابل توجهی پول تولید کند. تلاش‌های کشورهای غربی برای استفاده از تحریم‌ها و سایر اقدامات برای فلج کردن اقتصاد روسیه تاکنون اثرات محدودی داشته است. در ادامه میانگین حجم تجارت ماهانه روسیه پس از تهاجم به اوکراین، در مقایسه با میانگین ۵ ساله قبلی به صورت تصویری قابل مشاهده است:

همان‌طور که ملاحظه می‌شود هند، ترکیه و برزیل به عنوان واردکنندگان بزرگ کالاها و محصولات روسی مشخص شده‌اند و میزان واردات آن‌ها از این کشور به ترتیب ۳۱۰، ۱۹۸ و ۱۰۶ درصد افزایش یافته است. حتی واردات برخی از کشورهای اتحادیه اروپا از روسیه نیز پس از جنگ افزایش داشته است، نظیر بلژیک، اسپانیا و هلند که به ترتیب ۸۱، ۵۷ و ۳۲ درصد افزایش واردات به نسبت میانگین پنج سال گذشته داشته‌اند.

با طولانی شدن جنگ، و واکنش جهان به آن، تغییر قابل توجهی در جریان تجارت بین‌المللی ایجاد شده است. در بسیاری از کشورهای که به گندم و سایر محصولات اصلی کشت شده در خارج از مرزهای خود متکی هستند، غذا با کمبود مواجه است. قیمت سوخت و سایر محصولات با پدیدار شدن تورم بی‌سابقه افزایش یافته است. داده‌ها نشان می‌دهد که پیوندهای اقتصادی طولانی مدت روسیه با اروپا به تدریج از بین می‌رود و اتحادهای جدیدی با تغییر مسیر کالاها به کشورهای دیگر شکل می‌گیرد.

الکساندر گابویف، یکی از اعضای ارشد بنیاد کارنگی گفت که «احتمالاً سال آینده تصویر متفاوتی خواهیم دید. انتظار داریم حجم صادرات روسیه با اعمال تحریم‌های بیشتر، از جمله سقف بالقوه قیمت نفت، در درازمدت به میزان قابل توجهی کاهش یابد؛ زیرا اروپا به تدریج به منابع جدید انرژی روی می‌آورد. تحولات میدانی جنگ نیز بی‌تأثیر نیست، چرا که روسیه اخیراً متحمل سلسله شکست‌هایی شده و این مسئله می‌تواند بر روابط اقتصادی تأثیر بگذارد. اگر قرار باشد روسیه از سلاح هسته‌ای در اوکراین استفاده کند، این امر تحریم‌های جهانی بیشتری را ایجاد خواهد کرد که می‌تواند تجارت روسیه با آسیا را نیز قطع کند».

حمله روسیه به اوکراین را باید بیش از جنگ بین دو کشور تحلیل کرد. اکنون روسیه از سمت آمریکا و اروپا تحت بیشترین و شدیدترین تحریم‌های تاریخ قرار گرفته است. هم‌جمله‌ای که نشان‌دهنده شکل‌گیری نظم جدیدی در دنیاست. از این رو رصد دقیق تحولات جنگ روسیه و اوکراین برای تحلیل و پیش‌بینی تحولات آینده ضروری است.

مرکز تحلیل راهبردی و بین‌الملل
شبکه کانون‌های تفکر ایران (ایتان)